

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 15 stycznia 2026 r.

Poz. 444

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.747.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 31 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XX/355/25 Rady Miejskiej w Zawierciu z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych pobierających naukę na terenie Gminy Zawiercie, w całości, jako sprzecznej z art. 90t ust. 1 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 listopada 2024 r. Rada Miejska w Zawierciu podjęła uchwałę Nr XX/355/25 w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych pobierających naukę na terenie Gminy Zawiercie, dalej jako „uchwała”.

Uchwałę doręczono organowi nadzoru w dniu 1 grudnia 2025 r.

Jako podstawę prawną do podjęcia niniejszej uchwały Rada wskazała m.in. art. 90t ust. 4 ustawy.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, iż uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Zgodnie z przepisem art. 90t ust. 1 i ust. 4 ustawy:

1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

- 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;*
- 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.*

4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Wskazany wyżej przepis art. 90t ust. 4 ustawy jest normą o charakterze *iuris cogentis* i zawiera jednocześnie upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Wobec powyższego, organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady

praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości. Powyższe stanowisko organu nadzoru, potwierdza uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego oz. we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych), w którym stwierdzono, iż *opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.*

Delegacja zawarta w art. 90t ust. 4 ustawy obejmuje uprawnienie dla rady gminy do określenia szczegółowych warunków, form i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach. Zatem do kompetencji rady gminy należy określenie wszelkich warunków, od których spełnienia zależeć będzie skuteczne przyznanie stypendium dla zdolnego ucznia oraz ustalenie porządku jego przyznawania rozumianego jako system działań uwzględniający określoną kolejność i hierarchię uzależnionych wzajemnie zdarzeń.

W ocenie organu nadzoru, uchwała nie wypełnia delegacji ustawowej z przepisu art. 90t ust. 4 ustawy w związku z art. 7 Konstytucji RP. Rada w przedmiotowych zasadach nie uregulowała prawidłowo zakresu (granic) pomocy, czyli jej wysokości. Rada Miejska w § 6 ust. 1 i 2 uchwały postanowiła jedynie, iż: *1. Stypendia mają formę pieniężną i są przyznawane w równej kwocie, a ich liczba i wysokość uzależniona będzie od wysokości środków finansowych przeznaczonych na ten cel w uchwale budżetowej gminy na dany rok oraz liczby wniosków spełniających kryteria. 2. Decyzję o wysokości stypendium podejmuje Prezydent Miasta Zawiercie.* Rada zatem nie określiła wysokości indywidualnych stypendiów, kompetencję zaś do ustalenia właściwej wysokości stypendium scedowała na Prezydenta Miasta. Jak wynika z cytowanego wyżej art. 90t ust. 4 ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa m.in. formy i zakres tej pomocy. Zgodnie z definicją zawartą w Słowniku języka polskiego – zakres, to granica zasięgu jakiegoś zjawiska, działania, faktu; też: dziedzina, sfera objęta tymi granicami. Z powyższego wynika, że zakres (granice) pomocy czyli jej wysokość i okres, na jaki będą przyznawane stypendia określa organ stanowiący gminy. W kwestionowanej uchwale jednak nie określono ww. zakresu pomocy, tj. wysokości stypendiów. Wysokość stypendium powinna zostać określona w taki sposób, by mogła być możliwa do ustalenia przez każdego adresata tej uchwały. Jak wynika z orzecznictwa sądowego *Kompetencja dotycząca określania wysokości stypendiów przysługuje radzie gminy. To rada, jak wynika z treści art. 90t ust. 4 u.s.o., określa „formy i zakres tej pomocy”, zatem to rada ustala czy będzie to pomoc pieniężna czy rzeczowa oraz jej zakres pod pojęciem, którego znajduje się wysokość pomocy pieniężnej. Brak określenia w uchwale zakresu przyznawanej pomocy, tj. wysokości stypendium, przy jednoczesnym scedowaniu tej kompetencji na organ wykonawczy stanowi naruszenie prawa. Przepis art. 90t ust. 4 u.s.o. nie przyznaje organowi wykonawczemu gminy kompetencji do określenia wysokości stypendiów* (wyrok WSA w Poznaniu z dn. 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1061/18).

Zatem, wysokość stypendium powinna zostać określona precyzyjnie w uchwale przez wskazanie kwoty, jaką otrzyma osoba uprawniona za swoje osiągnięcia, bądź przez określenie sposobu jej wyliczenia. Jednakże wartości, które posłużą temu wyliczeniu muszą być możliwe do ustalenia przez adresata tej uchwały na każdym etapie jej obowiązywania i stosowania. Tymczasem powyższy zapis uchwały powoduje, że o wysokości stypendium ostatecznie decydować będzie organ wykonawczy gminy. Tymczasem, przepis art. 90t ust. 4 ustawy nie przyznaje organowi wykonawczemu kompetencji do określenia wysokości stypendiów.

Wskazać należy, że nieprawidłowe unormowanie w powyższym zakresie, subdelegujące istocie kompetencję rady na organ wykonawczy gminy, pozbawia uchwałę jej elementów obligatoryjnych, co powoduje konieczność stwierdzenia jej nieważności w całości.

Ponadto ustawodawca określając w art. 90t ust. 4 ustawy granice upoważnienia do podjęcia uchwały, sprecyzował jej zakres przedmiotowy. Wskazuje on wyraźnie na zakres spraw, które wymagają uregulowania w akcie wykonawczym, do których należą: szczegółowe warunki udzielania pomocy, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach. Organ nadzoru pragnie zauważyć, że kwestionowana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, co przesądza o konieczności formułowania jej postanowień jedynie

na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Oznacza to, że wszystkie unormowania takiej uchwały muszą precyzyjnie realizować delegację ustawową. Realizacja dyspozycji normy upoważniającej nie sprowadza się jedynie do wyczerpania elementów obligatoryjnych określonych w powołanych wyżej przepisach ustawy. Jest ona również taką działalnością prawotwórczą, która musi uwzględnić granice tego upoważnienia.

W ocenie organu nadzoru za przekraczające delegację ustawową wynikającą z art. 90t. ust. 4 ustawy należy uznać:

- § 3 uchwały, zgodnie z którym *Stypendium (...) jest wypłacane na wskazane przez wnioskodawcę konto bankowe*, bowiem tak skonstruowany przepis uchwały nie zawiera żadnej alternatywy w stosunku do wypłaty dodatku przelewem na rachunek bankowy (np. możliwość odebrania dodatku w kasie urzędu gminy). Żaden przepis prawa nie nakazuje bowiem by osoby fizyczne posiadały rachunek bankowy;

- podanie numeru telefonu wnioskodawcy (pkt I załącznika do uchwały); te dane o numerze telefonu wnioskodawcy nie stanowią informacji niezbędnych do przyznania stypendium, bowiem informacja ta nie wpływa na samo uprawnienie do otrzymania stypendium ani na jego wysokość, a stanowi ograniczenie kręgu wnioskodawców do osób, które posiadają telefon (pomijając osoby, które telefonu nie posiadają). Podkreślić należy, że z wzoru wniosku nie wynika, by podanie numeru telefonu było fakultatywne i by stanowiło czynnik (ewentualnie) mogący przyspieszyć i usprawnić kontakt. W rubryce przeznaczonej do jego wpisania nie umieszczono bowiem żadnej adnotacji, z której wynikałoby, że podanie numeru telefonu jest dobrowolne. Stwierdzić należy, że wymóg podania numeru telefonu wnioskodawcy nie stanowi informacji niezbędnej do przyznania stypendium, co zdaniem organu nadzoru stanowi przekroczenie delegacji ustawowej;

- zawarcie w załączniku do uchwały „Klauzuli informacyjnej o przetwarzaniu danych osobowych w ramach przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych pobierających naukę na terenie Gminy Zawiercie za wyniki i osiągnięcia w nauce”, dalej jako Informacja. Organ nadzoru stwierdza, że zamieszczenie w analizowanej uchwale informacji o przetwarzaniu danych osobowych nie mieści się w zakresie delegacji ustawowej z art. 90t ust. 4 ustawy, zgodnie z którą organ stanowiący powinien określić *szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze*. Ponadto zauważyć należy, że zgodnie art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119 poz. 1 ze zm.) podanie informacji o przetwarzaniu danych osobowych należy do obowiązków administratora tych danych, zatem nie Rady Miejskiej w Zawierciu.

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Pismem z dnia 29 grudnia 2025 r. Pełnomocnik Gminy wniósł wyjaśnienia na zawiadomienie o wszczęciu postępowania. Odnosząc się do wskazanej w ww. piśmie argumentacji, wypada zauważyć, iż pogląd, zgodnie z którym obowiązkiem organu stanowiącego jest określenie w uchwale podejmowanej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy wysokości przyznawanego stypendium jest ugruntowany w orzecznictwie sądowo-administracyjnym. Przykładowo, zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. III OSK 2456/22, CBOSA: *Uchwała podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty powinna wskazywać wysokość stypendiów lub innych form pomocy i jest to wyłączna kompetencja organu stanowiącego*,

której nie można delegować na żaden inny organ (podobnie por. wyroki NSA: z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn.: III OSK 2288/22; III OSK 2221/22, CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XX/355/25 Rady Miejskiej w Zawierciu z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych pobierających naukę na terenie Gminy Zawiercie – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz